

حسابرسی مستمر!

حرکتی همگام با زمان

■ دکتر احمد مدرس ■ زهرا دیانتي ديلمي



کمیته ویژه خدمات اطمینان بخشی^۴ انجمن حسابداران رسمی آمریکا نیز به ضرورت ارائه خدمات حسابرسی به استفاده کنندگان اطلاعات دوره ای، میان دوره ای و مستمر شرکتها تاکید زیادی دارد. دینفمان واحد اقتصادی (نظیر سرمایه گذاران، اعتباردهندگان، مصرف کنندگان، عرضه کنندگان کالا و خدمات، و به طور کلی اشخاصی که با واحد اقتصادی در ارتباط اند یا می خواهند با آن ارتباط برقرار کنند)، خواهان اطلاعات بیشتر و بموقع هستند. به نظر رئیس کمیته ویژه خدمات اطمینان بخشی، امروزه نیاز بازار به اطلاعات با کیفیت بالا برای تصمیم گیری، بیشتر از نیاز به

حرفه حسابرسی همچنان در حال گذار و تغییرات اساسی از تاکید بر حسابرسی سنتی صورتهای مالی و ارائه خدمات مشاوره ای به سوی ارائه خدمات اطمینان بخشی^۲ است. با پیشرفت فن آوری و گسترش مبادلات تجاری، تقاضا برای اطمینان بخشی بموقع به انبوه اطلاعات موجود (علاوه بر اطلاعات صورتهای مالی تاریخی سالانه حسابرسی شده) افزایش یافته است. در پاسخ به این درخواستها، انجمن حسابداران خبره کانادا^۳ پیشنهاد داده است که نقش حسابرسان از حسابرسی صورتهای مالی سالانه، به اطمینان بخشی درباره اطلاعاتی تبدیل شود که به طور مستمر توسط شرکتها منتشر می شود.

اطلاعات صورتهای مالی مبتنی بر بهای تمام شده تاریخی است. زیرا ماورای صورتهای مالی سالانه، گستره گوناگونی از تصمیمات، گروههای متنوعی از تصمیم گیرندگان و انبوهی از اطلاعات وجود دارد. احتمال دارد که بخشی از نیازهای اطلاعاتی تصمیم گیرندگان با مراجعه به بانکهای اطلاعاتی حاوی اطلاعات بروز و بموقع شرکتها برطرف شود؛ رویدادی که در حال حاضر با پیشرفت فن آوری مقدور است.^۵ به علاوه، تحقیقات اخیر نشان می دهد که شرکتها خود مایلند نیازهای اطلاعاتی سرمایه گذاران و بستانکاران خویش را برآورده سازند. بر اساس یافته های کریستین بوتوسان (۱۹۹۷)^۶، در برخی شرکتها، افشای اطلاعات بیشتر، هزینه سرمایه^۷ شرکت را کاهش داده است.

در صورتی که ذینفعان شرکت به اطلاعات مستمر برای تصمیم گیری های خود نیاز داشته باشند، آن گاه باید فرد متخصص مستقلی آنان را از قابلیت اتکای اطلاعات مطمئن سازد. به طور کلی، نیاز به فردی مستقل برای اطمینان بخشی نسبت به قابلیت اتکای اطلاعات، از چهار عامل زیرسرچشمه می گیرد:

- ۱- تضاد منافع بین تهیه کنندگان و استفاده کنندگان اطلاعات.

- ۲- پیامدهای مهم ناشی از تصمیماتی که بر اساس اطلاعات شرکت گرفته می شود.
- ۳- دور بودن و عدم دسترسی مستقیم استفاده کنندگان به مستندات اولیه و زیربنایی مربوط به اطلاعات گزارش شده.

- ۴- پیچیدگی موضوعات گزارش شده و فرآیند حسابرسی آنها.

این عوامل، در اقتصاد نوین جهانی بیش از پیش رایج شده و موجب گسترش دامنه فعالیت

ذینفعان واحد

اقتصادی خواهان

اطلاعات بیشتر و به

موقع هستند.

حسابرسان مستقل در خصوص اطمینان بخشی مستمر به اطلاعات جدید مورد نیاز ذینفعان واحد اقتصادی گردیده است.

پیشینه حسابرسی مستمر

طی دهه گذشته و همگام با پیشرفت و فن آوری اطلاعات، تحقیقات در زمینه حسابرسی مستمر آغاز شد

Groomer and Murthy, ۱۹۸۹; Halper, Snively & Vasarhelyi, ۱۹۹۲; Koch, ۱۹۸۱; Vasarhelyi & Halper, ۱۹۹۱; Vasarhelyi, Halper & Ezawa, ۱۹۹۱) (و با توسعه حسابرسی داده پردازگی الکترونیکی^۸ (Cash, Bailey Jr. Whinston, ۱۹۷۷) همچنان ادامه یافت. سرانجام گرومر و مورتی (۱۹۸۹) سیستم اولیه ای برای حسابرسی مستمر پایگاههای اطلاعاتی ارائه دادند. متعاقب آنها، انجمن های حرفه ای حسابداری، نظیر انجمن حسابداران رسمی امریکا (AICPA) و انجمن حسابداران خبره کانادا (CICA) تشخیص دادند که حرفه نیازمند گذار از حسابرسی سنتی صورتهای مالی و ارائه انواع گسترده تری از خدمات اطمینان بخشی است. در ادامه، ضمن بیان تعریف حسابرسی مستمر که از سوی کمیته ویژه خدمات اطمینان بخشی ارائه شده است، به تشریح بیشتر موضوع می پردازیم.

ماهیت و هدف حسابرسی مستمر

حسابرسی مستمر، فرآیندی است که حسابرسان مستقل را قادر می سازد تا با ارایه گزارشهایی، همزمان با وقوع رویدادهای مربوط یا با کمی تاخیر بعد از آن، نظر کتبی خود را در خصوص قابلیت اتکای اطلاعات گزارش شده اعلام کنند.

در حسابرسی مستمر، حسابرسان باید بر مبنای معیاری معقول و مناسب به ارزیابی

حرفه نیازمند گذار از

حسابرسی سنتی

صورتهای مالی و ارائه

انواع گسترده تری از

خدمات اطمینان بخشی

است.

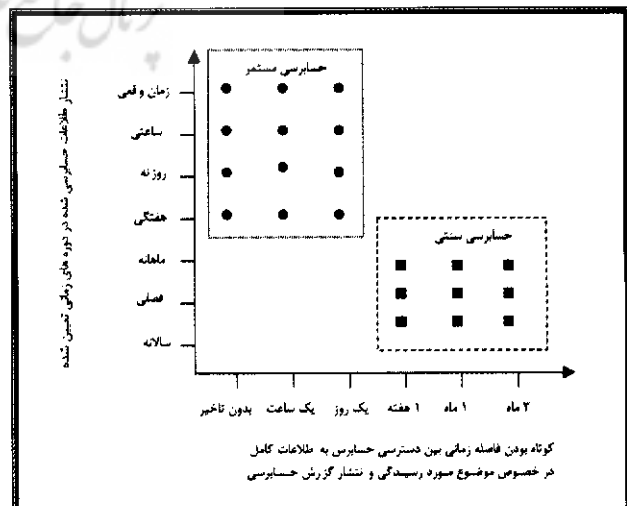
موضوعاتی بپردازند که مدیریت مسئول تهیه و ارائه آنها است. در حسابرسی مستمر صورتهای مالی، معیار مناسب اصول پذیرفته شده حسابداری^۱ است. از آنجا که حسابرسی مستمر، مستلزم بررسی موضوعات متنوعی است، بنابراین حسابرسان ابتدا باید قابل بررسی بودن موضوع را بر اساس معیارهای مربوط بودن و قابلیت اتکا مشخص کنند و از سوی دیگر باید با مشخص کردن ماهیت، زمان بندی و بهبود مستمر رویه های حسابرسی مستمر، ریسک عدم کشف را کاهش دهند.

زمان ارائه گزارش حسابرسی

همان طور که در نمایه ۱ نیز مشاهده می شود حسابرسی مستمر بر انتشار اطلاعات حسابرسی شده در دوره های زمانی کوتاه و کم بودن فاصله زمانی بین دسترسی حسابرس به اطلاعات کامل مربوط به موضوع مورد رسیدگی و انتشار گزارش حسابرس استوار است.

در برخی موارد ممکن است مدیریت بخواهد که اطلاعات حسابرسی شده به محض وقوع رویداد (در زمان واقعی) منتشر شود. در این

نمایه ۱- زمان بندی انتشار گزارش و اطلاعات مربوط



کوتاه بودن فاصله زمانی بین دسترسی حسابرس به اطلاعات کامل در خصوص موضوع مورد رسیدگی و انتشار گزارش حسابرسی

شرایط، فواصل زمانی بین وقوع رویداد و دسترسی حسابرس به اطلاعات کامل مربوط به آن، انجام حسابرسی و انتشار گزارش حسابرس در خصوص رویداد مورد نظر بسیار ناچیز است. به گزارش حسابرسی که در نتیجه انجام این نوع حسابرسی ارائه می شود، اصطلاحاً گزارش حسابرسی بلادرنگ (همزمان با وقوع) می گویند.

موضوع مورد رسیدگی در حسابرسی مستمر

همان طور که نمایه ۲ نشان می دهد، حسابرس در گزارش حسابرسی مستمر، بر اطلاعات مالی و غیر مالی تاکید دارد که به طور مستمر (و در قالب خاصی که توسط مدیریت تعیین می شود) در اختیار استفاده کنندگان قرار می گیرد. از این رو، حسابرسی مستمر می تواند بر اثربخشی کنترلهای موجود در یک سیستم متمرکز شود. برای مثال، ممکن است از حسابرسان خواسته شود که در حسابرسی مستمر برای موارد زیر گزارش تهیه کنند:

- اطلاعات مالی خاص (نظیر مانده حسابهای دریافتنی، سطح موجودی، مبلغ و سررسید حسابهای پرداختنی و سایر بدهی ها در رابطه با قراردادهای بدهی).

- صحت سیاستها و روشهای اعلام شده شرکت و نیز درستی و بی عیب بودن مبادلات مربوط به تجارت الکترونیکی.

- کامل و دقیق بودن اطلاعات کلیدی که به طور مستمر و به روز از طریق پایگاه اطلاعاتی شرکت در دسترس عموم قرار می گیرد.

● صورتهای مالی

- کارا بودن کنترلهای موجود در سیستم و فرآیندهای خاص، شامل کنترلهایی که در زمینه پایگاه های اطلاعاتی شرکت وجود دارد. در این مورد، هدف از انجام حسابرسی

حسابرس در گزارش

حسابرسی مستمر، بر

اطلاعات مالی و غیر مالی

تاکید دارد که به طور

مستمر در اختیار

استفاده کنندگان

قرار می گیرد.

۱- فرآیندهای خودکار، تا فاصله زمانی بین وقوع رویدادها و ارایه گزارش‌های مربوط به حداقل تقلیل یابد.

۲- استفاده از حداقل نیروی انسانی در انجام فرآیندهای خودکار.

برای کارا کردن فرآیندهای خودکار، لازم است داده‌های مربوط به موضوع مورد رسیدگی قبلاً بر حسب ماهیت اجزا و روابط کمی و کیفی عناصرشان تعریف شوند. بر این اساس، داده‌ها را می‌توان به سه دسته داده‌های زیر طبقه بندی کرد:

۱- داده‌های عادی دقیق، داده‌های مربوط به رویدادها یا شرایطی هستند که مکرراً واقع شده یا وجود دارند و به راحتی قابل تفسیر یا اندازه گیری می‌باشند. برای مثال، مدیریت ممکن است تصمیم بگیرد به طور مستمر اطلاعات حسابرسی شده مربوط به سیاست‌ها و رویه‌های مقرر شده در خصوص تجارت الکترونیک شرکت را منتشر کند. طبق این اطلاعات، شرکت باید کالاهای خود را به تعداد درخواست شده، به قیمت توافقی و در دوره‌های زمانی مشخص تحویل دهد. داده‌های زیربنایی این اطلاعات (نظیر تعداد، قیمت، زمان، نام و آدرس مشتریان) تعریف شده است و به راحتی می‌توان آنها را از رایانه استخراج کرد. ترکیب ریسک ذاتی و ریسک کنترل این نوع داده‌ها که معمولاً قابل تقلیل به پایین ترین سطح است، توانایی مدیریت برای ارائه گزارش مستمر و توانایی حسابرس برای حسابرسی مستمر را افزایش می‌دهد.

۲- داده‌های غیر عادی دقیق، داده‌هایی هستند که مربوط به رویدادها یا شرایطی می‌باشند که به طور منظم واقع نمی‌شوند یا وجود ندارند و تهیه آنها غالباً مستلزم ترکیب داده‌های به دست آمده از سایر منابع و انجام محاسبات (و انواع برآورد) بر روی آنهاست

تا بتوان آنها را اندازه گیری یا تفسیر کرد. نمونه‌هایی از داده‌های غیر عادی دقیق عبارتند از میزان موجودی کالای شرکت که در نتیجه شمارش فیزیکی دوره ای موجودی‌های شرکت مشخص می‌شود، تغییر در محدودیت‌های اعتباری مشتریان، و داده‌های لازم برای تعیین ارقام معوق مربوط به اجناس و خدمات دریافتی که هنوز صورتحسابشان فرستاده نشده است. این اطلاعات معمولاً توسط کارکنان شرکت تهیه می‌شوند و از قابلیت اتکای کمتری نسبت به حالتی برخوردارند که در یک فرآیند کاملاً خودکار، پردازش و کنترل می‌شوند. با کاهش مداخله بشر در سیستمهای اطلاعاتی و پیشرفت فن آوری اطلاعات، داده‌ها و فرآیندهای مربوط به آنها که قبلاً غیر عادی در نظر گرفته می‌شدند، عادی می‌شوند و قابلیت اتکای آنها برای گزارشگری حسابرسی مستمر افزایش می‌یابد.

۳- داده‌های غیر دقیق، داده‌هایی هستند که بر اساس مفروضات و قضاوت‌های به کار رفته در تهیه اطلاعات مرتبط با برآوردها، به دست می‌آیند. این داده‌ها بسیار ذهنی بوده و قابلیت پردازش و کنترل خودکار کمی دارند. برای مثال، یک بانک ممکن است از مدیریت شرکت بخواهد که به طور مستمر اطلاعات حسابرسی شده ای در رابطه با خالص ارزش بازیافتنی موجودی‌ها و حساب‌هایی ارائه دهد که وثیقه وام‌های دریافتی شرکت از بانک هستند. برای ارائه برآورد قابل اتکایی از خالص ارزش بازیافتنی، مفروضات بسیاری را باید لحاظ کرد. در حال حاضر اگر چه گسترش فن آوری اطلاعات باعث افزایش خودکار شدن این فرآیندها شده است، اما برآوردها توسط کارکنان شرکت انجام می‌شود. به هر حال، با وجود دشوار بودن حسابرسی

انجام حسابرسی مستمر، حسابرسان را با چالش‌های جدی جدیدی روبرو می‌سازد. این چالش‌ها در خصوص اجرای حسابرسی و ارایه گزارش حسابرس در فاصله زمانی بسیار کوتاه بعد از وقوع معاملات و سایر رویدادهای مربوط به موضوع مورد رسیدگی است.

مستمر داده‌ها و فرایندهای مربوط به در نظر گرفتن تعداد بسیاری مفروضات پیچیده در انجام برآوردها، امکان انجام حسابرسی مستمر داده‌های غیردقیق روز به روز بیشتر می‌شود.

قابل اتکا بودن سیستمهایی که داده‌های مربوط به موضوع مورد رسیدگی را فراهم می‌کنند: قابلیت اتکای سیستم یعنی احتمال این که سیستم بتواند به طور اثربخش در طی یک دوره زمانی مشخص و تحت شرایط خاص به فعالیت خود ادامه دهد.^{۱۱} در محیط‌هایی که در آنها کنترل اثربخشی بر کل واحد اقتصادی حاکم است، تا حد زیادی می‌توان به سیستمهای موجود در آن محیط‌ها اتکا کرد. چارچوب اعمال کنترل کامل و همه جانبه‌رامی‌توان در منابعی نظیر شاخص‌های هیات کنترل (COCO) در کانادا^{۱۲} و کمیته سازمان‌های حامی کمیسیون تردوی (COSO) در آمریکا^{۱۳} یافت. برای کسب اطلاعات بیشتر در خصوص عملیات و کنترل‌های اثربخش می‌توان به منابعی نظیر راهنمای کنترل فن آوری اطلاعات (ITCG)^{۱۴} منتشره توسط انجمن حسابداران خبره کانادا و نیز زیربنای کنترل و سیستمهای اطلاعاتی، اهداف کنترلی، اطلاعات و فن آوری مربوط به آن رجوع کرد.

در حسابرسی مستمر، سیستمها نه تنها باید قابل اتکا باشند بلکه باید قادر به تولید اطلاعات کامل و دقیق در فاصله زمانی بسیار کوتاه بعد از وقوع معاملات و رویدادها مربوط به یک موضوع مورد رسیدگی نیز باشند. این ویژگی مستلزم وجود یکپارچگی بالا در سیستم و توانایی مدیریت در بهبود و ارتقای آنها بدون ایجاد هیچ گونه اختلال در فرآیند گزارشگری اطلاعات است.

خودکار کردن فرایندهای حسابرسی به نحوی که بتوان بسیاری از شواهد

حسابرسی را تهیه کرد: در طی تمام مراحل حسابرسی مستمر، حسابرسان باید قادر باشند که سریعاً علت هر گونه نابهنجاری و اشتباه را متوجه شوند و به دقت مشخص کنند که آن نابهنجاری یا اشتباه در کدام قسمت از سیستمهای واحد اقتصادی واقع شده است تا در خصوص عملیات اصلاحی با مدیریت به مذاکره و تبادل نظر بپردازند. انجام این فرآیند، مستلزم استفاده از ابزارهای خودکار حسابرسی است که توان تلفیق با کنترلها و سیستمهای واحد اقتصادی را داشته باشند. ارائه گزارش حسابرسی به طور هفتگی، روزانه و یا مستمر مستلزم وجود سه متغیر زیر است:

۱- قابلیت اتکای بالای سیستم،

۲- هماهنگی ابزار حسابرسی با سیستمهای واحد اقتصادی، و

۳- کاربرد رویه‌های خودکار حسابرسی به میزانی بسیار بیشتر از آنچه که در حسابرسی سالانه صورتهای مالی وجود دارد. در حسابرسی مستمر، قابلیت اتکای سیستم باید بیشتر باشد زیرا حسابرسان زمان کمی برای رویارویی با نابسامانیها و اشتباهها دارند. سیستمهای اطلاع رسانی درباره موضوعات مورد رسیدگی باید هماهنگ با هم و بدون اشتباه کار کنند. همچنین، ابزارهایی که حسابرسان برای جمع آوری شواهد به کار می‌برند باید ارتباط نزدیک و هماهنگی بالایی با سیستمهای مخابره اطلاعات (درباره موضوعات مورد رسیدگی) داشته باشد. زیرا کوتاهی زمان گزارشگری در حسابرسی مستمر می‌طلبد که شواهد حسابرسی بلافاصله بعد از وقوع معاملات، توسط سیستمهای شرکت ثبت و پردازش شوند. حسابرسان در حسابرسی سنتی ممکن است تنها یک بار در سال به بررسی معاملات بپردازند، اما در حسابرسی هفتگی، روزانه و

در حسابرسی

مستمر، قابلیت

اتکای سیستم باید

بیشتر باشد، زیرا

حسابرسان زمان

کمی برای رویارویی

با نابسامانیها و

اشتباهها دارند.

یا ساعتی ناچارند این کار را به دفعات و یا حتی مکرر انجام دهند. از سوی دیگر، هنگامی که اطلاعات (از لحاظ منبع، ماهیت، حجم و زمان دریافت) نسبتاً بی ثبات هستند، کنترل‌های خودکار می‌تواند به طور موثر مانع از وقوع اشتباه با اهمیت در داده‌ها شود. قابل اتکا بودن ابزار لازم برای استخراج به موقع نتایج حاصل از اعمال رویه‌های حسابرسی: به دلیل محدودیت زمانی موجود در حسابرسی مستمر، نتایج ارزیابی رویه‌های خودکار، به ویژه شناسایی نارسایی‌هایی که مستلزم بررسی هستند یا وجود اشتباه‌های با اهمیت باید سریعاً به حسابرسان گزارش شود. غالباً حسابرسان در محل کار مشتری مستقر می‌شوند، به همین خاطر، نتایج رویه‌های خودکار باید در محل کار مشتری ارزیابی شود. اما در موارد دیگری که حسابرس در محل کار مشتری مستقر نیست، نتایج باید به طور الکترونیکی از محل کار مشتری به محل کار حسابرس منتقل شود. این ارتباط الکترونیکی باید کارا بوده، ویژگی‌های ایمنی لازم را داشته باشد.

ارایه بموقع گزارش‌های حسابرسی و اعمال کنترل مناسب بر روی آنها: اطلاعات شرکت و گزارش‌های مرتبط حسابرسی باید به طور مستمر در دسترس استفاده‌کنندگان قرار بگیرند. برای اطمینان از یکپارچگی و وجود هماهنگی در فرآیند گزارشگری، لازم است شرکت کنترل‌هایی بفرآیند خودکار به روزرسانی اطلاعات و گزارش‌های حسابرسی مربوط به آنها اعمال کند و حسابرسان آن را آزمون کنند.

تخصص بالای حسابرس در زمینه فن آوری اطلاعات و حسابرسی موضوعات مورد رسیدگی: شرط اساسی و ضروری برای انجام حسابرسی مستمر این است که حسابرس، تخصص‌های لازم برای

انجام این کار را داشته باشد. حسابرس باید درک عمیقی از موضوع مورد رسیدگی و جنبه‌های مختلف فن آوری اطلاعات داشته باشد و گروه حسابرسی مستمر باید حائز مهارت‌های لازم باشد. در برخی از حسابرسی‌های مستمر، لازم است که از خدمات مشاوره‌ای نیز استفاده شود.

نتیجه‌گیری

رشد چشمگیر اینترنت و به تبع آن توسعه تجارت الکترونیک، مدیریت و گزارشگری واحد اقتصادی را با مجموعه‌ای جدید از فرصت‌ها و تهدیدها روبرو ساخته است. این پیشرفت‌ها امکان گزارشگری مستمر شرکتها را در اینترنت فراهم ساخته است ولی از آنجا که هر اطلاعات گزارش شده‌ای نمی‌تواند مبنای مناسبی برای تصمیم‌گیری باشد، انجام حسابرسی مستمر نیز ضروری به نظر می‌رسد.

در این مقاله، ضمن تعریف حسابرسی مستمر سعی شد تا چارچوب کلی و شرایط لازم برای انجام این نوع حسابرسی تشریح شود. انتظار می‌رود با تکامل فرآیند حسابرسی و انجام تحقیقات بیشتر، این امر دشوار (انجام حسابرسی مستمر) ممکن شود و آرزوی دیرینه و بلندپروازانه حسابرسان و استفاده‌کنندگان از اطلاعات تحقق یابد. در چنین شرایطی حسابرسان در جایگاهی قرار می‌گیرند که با اطمینان بخشی مستمر به انواع مختلف موضوعات و اطلاعات منتشره، ارزش افزوده قابل توجهی برای استفاده‌کنندگان از اطلاعات فراهم می‌آورند. جدول پیوست به طور خلاصه بیانگر برخی از خدمات بالقوه‌ای است که حسابرسان می‌توانند با انجام حسابرسی مستمر شرکتها ارایه دهند.

**رشد چشمگیر
اینترنت و به تبع آن
توسعه تجارت
الکترونیکی،
مدیریت و
گزارشگری واحد
اقتصادی را با
مجموعه‌ای جدید از
فرمت‌ها و
تهدیدها روبرو
ساخته است.**

ماهیت خدمات	استفاده کنندگان بالقوه
○ استفاده کنندگان از سیستمهای تجارت الکترونیک	<p>تجارت الکترونیک</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ اطمینان بخشی مستمر درباره معتبر، کامل و غیر قابل رد بودن (نپذیرفتن قرارداد منعقد) مبادلات تجارت الکترونیک ○ اطمینان بخشی مستمر درباره کنترل های موجود در سیستمهای تجارت الکترونیک ○ اطمینان بخشی مستمر درباره اجرای مفاد قراردادهای بدهی ○ اطمینان بخشی مستمر درباره امنیت وب سایت های دربرگیرنده گزارش های حاوی اطلاعات با اهمیت برای تصمیم گیری ○ اطمینان بخشی مستمر درباره اثربخشی کنترلهای موجود در پایگاه های اطلاعاتی که برای تجارت الکترونیک و سایر اهداف در دسترس عموم قرار دارند
○ استفاده کنندگان از سیستمهای تجارت الکترونیک	<p>اطلاعات مالی</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ اطمینان بخشی مستمر درباره برخی اطلاعات مالی خاص (تظیر سطوح موجودی، مانده حسابهای دریافتی، مبلغ و زمان سررسید حسابهای پرداختی و سایر بدهی ها) ○ حسابرسی مستمر صورتهای مالی
○ وام دهندگان	<p>اطلاعات بازاریابی</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ اطمینان بخشی مستمر درباره اطلاعات بازاریابی منتشر شده توسط شرکت (تظیر فروش یک محصول جدید توسط شرکت سازنده نرم افزارهای کامپیوتری) ○ اطمینان بخشی مستمر درباره ارزیابی ادعاهای بیان شده در خصوص بازاریابی (تظیر تحویل به موقع محصول)
○ سرمایه گذاران	<p>سایر انواع اطلاعات</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ اطمینان بخشی مستمر درباره میزان آلوده ساختن محیط توسط شرکت ○ اطمینان بخشی مستمر درباره شاخص های کلیدی ارزیابی عملکرد شرکت (تا حد امکان استفاده از نمودارها)
○ عموم افراد	
○ وام دهندگان	
○ استفاده کنندگان از صورتهای مالی	
○ بخش های علاقمند به خرید محصولات شرکت و	
○ سرمایه گذاران	
○ مشتریان فعلی و بالقوه شرکت	
○ قانونگذاران؛ عموم مردم؛ سرمایه گذاران	
○ عموم سرمایه گذاران (تحلیلگران مالی، بانکها،	
○ سرمایه گذاران)؛ هیات مدیره	

پانویس ها:

1) Continuous Auditing

2) Assurance services

3) Canadian Institute of Chartered Accountants (CICA)

4) Special Committee on Assurance Services

5) Elliott Robert k. Assurance Services and the Audit Heritage :What's new and what's rooted in the past. *The CPA Journal* (June 1998), p.42.

6) Botosan Christine, Disclosure Level and the Cost of Equity Capital, *The Accounting Review*, (Vol.72, No.3, July 1997), pp.323-349.

7) Cost of Capital

8) Electronic Data Processing (EDP)

9) Generally Accepted Accounting Principles (GAAP)

10) Immediate (or real time) auditor's report

11) Based on a definition of Computer Reliability found Computer Dictionary (Redmond: Microsoft press, 1996), Second Edition.

12) Guidance on Control (Toronto: CICA Criteria of Control Board, 1995).

13) Internal Control-Integrated Framework (New York: Committee of Sponsoring Organizations of the Tread way Commission (COSO 1992).

14) Information Technology Control Guidelines (Toronto: CICA, July 1998), p.52.

منابع و ماخذ:

1-The Canadian Institute of Chartered Accountants, Continuous Auditing: Research Report, 1999.

2- Cach Jr. J.I. A. D.Batley Jr., and A.B Whinston. "A Survey of Techniques for Auditing EDP-Based Accounting Information Systems." *The Accounting Review*, October 1977, Vol.52, No.4, pp.813-832.

3- Groomer S.M. and U.S Murthy, "Continuous Auditing of Database Applications: An Embedded Audit Module Approach" *Journal of Information Systems*, 3(2), Spring 1989, 53-69.

4- Halper F.B., J.Snively, and M.A Vasarhelyi, "The Continuous Process Audit System: Knowledge Engineering and Representation", *EDPACS*, 20(4), October 1992, 15-22.

5- Koch. S, "Online Computer Auditing Through Continuous and Intermittent Simulation; Harvay", *MIS Quarterly* 5(1), 29-41.

6- Vasarhelyi M.A. and F.B. Halper, "The Continuous audit of online Systems", *Auditing: A Journal of Practice and Theory*, Vol.10, No.1, Spring 1991, 110-125.

7- Vasarhelyi M.A. F.B. Halper, and K.J.Ezawa, "The Continuous Process Audit System: A UNIX -Based Auditing Tool", *The EDP Auditor Journal*, Vol.III, 1991, 85-91.